

to knjigo pazljivo prečita, razvidno pa je najbolj iz tega, da je trebalo vseletnega čiščenja in premišljevanja, predno je bil rokopis za tisek prirejen. Pa kakor je bila težavna in ostra naloga, vendar je izvrstno rešena in v resnici se sme ponašati s tem delom slovenska literatura. Gotovo pa bode tudi dobrodošlo vsem prijateljem telovadja in najbolj ustrezalo učiteljem ljudskih šol. Za praktično rabo priporoča se knjižica še posebno zaradi tega, ker ima pridjanih 50 prav ličnih podob v kamnotisku, s katerimi so nekatere vaje zaradi boljšega in lažjega razumljenja razjasnjene. Vnanja oblika je prav lepa in okusna, cena pa po vsem tem gotovo prav nizka. En iztis velja 40 kr. Dobiva se knjiga v Ljubljani pri g. Ed. Hohnu, bukvarju na starem trgu in pri čitalničnem strežaji Tomažiču. Kdor si hoče naročiti kaj več iztisov skupaj, obrne se tudi lahko naravnost na odbor sokolov. Želeti je, da bi se ta knjiga razširila kar največ mogoče med ljudstvom in posebno med ukažejno mladino. Rojaci! sezite po njej!

 Odbor Sokolov prosi, da bi vsa slavna vredništva slovenskih časopisov posnela to naznanilo in gorko priporočala „nauk o telovadbi.“

Národne stvari.

Tabor v Šempasu

dne 18. oktobra.

Tabore, narodne tabore napravite po celi Sloveniji in glasno povejte svetu, ki še zdaj noče verovati, da je vam zares in živo mar za narodnost našo in za narodne pravice. Izrecite pod milim nebom, da hočete ostaniti Slovenci, in da hočete narodno napredovati v vsem, kar je dobro in lepo! To nam priporočajo dan za dnevom naši časopisi in rodoljubi.

Ker so naši bratje, štajarski Slovenci, že dva tabora imeli, in se jih je v Ljutomeru 7000 in v Žavcu 15.000 zbralo, sklenili so nekateri Slovenci goriške grofije, sklicati tudi Vas v slovenski tabor na Goriškem. V ta namen je 7. septembra t. l. lepa množica županov in podžupanov izvolila v Gorici odbor 25 domoljubov, da napravijo tabor v Šempasu pri Špacapanu. — 14. septembra pa je ta odbor odločil, da ima tabor biti 18. oktobra t. l. ter začeti se ob 2. popoldan, in ta odbor Vam predlaga v pretresovanje z ozirom na sklepe poprejšnje seje 7. septembra te točke:

Tabor zahteva: 1. Naj se zedinijo vsi Slovenci v eno kronovino z enim samim deželnim zborom. 2. a) V vseh šolah na Slovenskem naj se podučuje v slovenskem jeziku, in to naj se precej začne ali saj v enem letu; b) v Ljubljani naj se ustanovi visoka pravna šola. 3. Naj se uraduje na Slovenskem po vseh uradnih slovenski in to brez odloga. 4. V ta namen naj se podelé javne službe le domačinom, katerih je veliko število tudi zunaj slovenskih krajev. Tabor želi: 5. Naj se uraduje v škofijskih in sploh cerkvenih uradih po slovenski. 6. Naj se napravijo nekatere glavne šole na slovenskem Goriškem, in naj se jim pridruži najpotrebniši poduk v kmetijstvu.

Slovenci!

Vsa ta vprašanja so preimenitna in sveta dolžnost nam je, potezati se za narodnost našo, za napredek v omiki, za svobodo in edinost, kajti drugače ne moremo našega naroda oteti velikih nevarnosti ali celó propada.

Zberite se tedaj v prav obilnem številu, in kar Vas je gospodarjev ne predaleč bivaajočih od Šempasa, pridite vsi, nobeden naj ne ostane domá; tù gré namreč za našo čast in prihodnjo srečo. Priljudno pa nujno

vabimo tudi vse Slovence na Goriškem in druge mile nam brate bivaajoče po vsi Sloveniji k narodnemu shodu na Primorskem.

Ob enem pa prosimo Vas rodoljube vsacega stanú, podpirajte nas na vso moč, da bode tabor lep, reden in vreden dokaz našega moštva!

Bog živi Slovenijo!

Dr. Abram Jožef, dež. poslanec; Čerin France, župan v Cirknem; Doljak Matija, župan v Solkanu; Gruden Jožef, župan v Nabrežini; Jeglič Andrej, dež. računar; Kacafura Miha, župan v Tominu; Kerševani France, župan v Dornbergu; Klavžar Ernest, deželni uradnik, Kocijančič Andrej, župan v Podgori; Kovačič France, župan pri sv. Luciji; Kumar France, župan v Šempasu; dr. Lavrič Karol, odvetnik v Ajdovščini; Licen Ivan, posestnik v Rihenbergu; Mužič Jožef, župan v Šmartnem; Nabrgoj Ivan, dež. poslanec in posestnik na Proseku; Nanut Jožef, župan v Št. Andrežu; Rustja Anton, župan v Skrilah; Stanič Valentin, starešina v Batah; dr. Tonkli Jožef, dež. poslanec in odvetnik v Gorici; Trampuš Jožef, župan v Kostanjevici; Valentinčič Jožef, podžupan v Plaveh; dr. Žigon, dež. poslanec in posestnik v Kviškem; Živic Jožef, predsednik čitalnice v Skopem; Žnidarčič Andrej, vikar na Ponikvah; Zucchini Fr., župan v Medani.

Našim!

Vse polno spet je zapeljivcev,
Nikar za njimi ne hodite!
Vse polno spet je goljufivcev,
Besedam njih ne verjemite!

Ne verjemite jim, — laži so,
Kar vam njih govorica pravi:
Človeške to naloge niso,
Ta pot ne pelje k česti, k slavi.

Ozrite se okolj: koliko
Je dela še za vas ostalo!
Poglejte! polje je veliko,
Delavcev pa na njem le malo.

Ne pešajte na strmej cesti,
Ne bojte se nikar trpljenja,
„Ostanite do smrti zvesti,
In dal vam krono bom življenja!“

Ozir po svetu.

* Francozsko cesarstvo je štelo sredi letošnjega leta 30 milijonov in 67.074 duš, med katerimi je bilo 19 milijonov in 14.109 moških. Med 325.000 mladimi ljudmi, vojaščini podvrženimi, je 18.000 taci, ki so le za bobnarje dosti veliki, 30.500 na prsih ali sicer preslabih, 16.000 šepastih, 9100 grbcev (puklastih), 6900 slepih in gluhih, 960 jecljavcev, 4100 brez zob, 2500 garjevih, 5200 krofastih in škrofelastih, 2100 bedastih; — v vsem 109.000 mladenčev, za vojaščino nepriljubljenih. — Posebnega pomina pa je vendar to, da francozki narod, kateri se sam s tem ponaša, da je najbolj omikan in da zastavo civilizacije po svetu nosi, ima tako malo ljudi, ki znajo brati in pisati. 1866. leta je med onimi možkimi, ki so v zakon stopili, jih 28 med sto, in med ženskimi jih 41 med sto, ni znalo ne brati ne pisati.

Tako beremo v 3. snop. 14. vezka „Globus-a“. In vendar nemški kulturonoši le po našem narodu udrihajo, da ne zná ne brati ne pisati!

* Na Angleškem se je v preteklih 10 letih število ubozih ljudi zelo pomnožilo. Prav pravih be-

račev štejejo 137.000, družih 100.000, revnih ljudi skupno blizo 1 milijon, za katere se leto in dan potrebuje več kot 60.000.000 milijonov gold.

Dopisi.

Iz Velikovca na Koroškem. † — Telovadsko društvo, o katerem sem zadnjikrat omenil, se je že ustanovilo. Telovadi se že. Pa tudi pomočno društvo za oženj šteje že na 100 družbenikov, čeravno so gasilnice še zmiraj stare. — Naša šolska mladina je preteklo šolsko leto že dobivala praktičen nauk o telovadbi na za to od občine pripravljenem lepem prostoru.

Črnomelj 10. okt. — Preteklo nedeljo je bila v čitalnici naši slovesna beseda, kateri so se pridružili tudi gospodje inženirji, kateri mirijo ljubljansko-karlovško železnico. Gosp. tajnik Gruden pozdravlja množico in kaže vzrok današnje veselice: god presvitlega cesarja, kteremu vsa skupščina čestita z navdušenim slava-klicem, po katerim so izvrstni naši pevci zapeli cesarsko pesem in „Hej Slovani“. Potem se je z veliko pohvalo vršila gledališna igra „Domači prepri“, katero so igrali gospoda G. in P. pa gospodičina Ivanka Kapeletova iz Metlike, ktera je nam pri vsaki priliki s tako ljubeznjivo prijaznostjo na pripomoč, da nas dolžnost veže, vrli domorodkinji izreči očitno hvalo. Po igri je bila tombola, po tomboli pa vesel ples.

Iz Dolenskega 4. okt. — Naj iz našega kraja kaj povem, posebno pa, kako da se pri nas po občinah uraduje, kar nam so politiške gosposke vsaktera opravila izročile. Govorim, kakor sem sam skusil v občini, kjer sta dva mesarja. Cena mesa je tukaj postavljena od debelih volov po 19 krajc., od kravjega pa po 17 krajc. Al kaj pomaga tarifo nabijati mesarjem na vrata, ako se nobeden po njej ne ravna! Zakaj pa ne? Zato, ker se nobenega nič ne boje. Tukaj mesarji večidel le krave koljejo, pa kravje meso po 19 krajc. prodajajo, kakor volovsko. Eden teh mesarjev se je bil pa županu in prvemu svetovalcu nekaj zameril. Zdaj sta imela priložnost ga enmalo uščipniti. Pokličeta ga tedaj. Mesar pride pred sodbo; al kaj je mesar rekel? Jez ne tajim — pravi — da nisem kravjega mesa po 19 kr. prodajal, pa kako, da samo mene mislite kaznovati? Ali ne veste, da tudi drugi mesar čez tarifo meso prodaja? Saj tudi njega ljudje ravno tako tožijo kakor mene. Župan gleda debelo svetovalca, svetovalec pa še bolj debelo družega svetovalca. Vsi trije molče. Nobeden si ne upa spregovoriti. Mesar en čas posedi in obljubi, da se bo za naprej po predpisani tarifi držal, zraven pa zahteva, da tudi drugi mesar ne sme meso dražje prodajati. In — zdaj prodajata oba čez ceno meso brez skrbi. „Poštena mera in vaga v nebesa pomaga“ — pravi naš domač pregovor. Naj se ga zapomnijo tudi mesarji! Župani in občinski svetovalci pa naj nikar ne imajo prstov zato, da bi — skoz nje gledali!

Novomesto 12. okt. — Dopisun iz našega mesta, ki zaradi srečnega in pravičnega izida lanske volitve deželnega poslanca bode že jeze in togote počil, izliva svoj žolc na poslanca g. Ravnikarja v „Tagblattu“ ter se trudi dokazati s samimi zvižacami, da volitev Ravnikarjeva za častnega srenjčana občine Št. Jernejske ni bila pravilna. Vspeh njegovega napenjanja je pa ravno narobe, kajti ravno po dopisu v „Tagbl.“ od 10. t. m. in po zaslišanju veljavnih mož iz Št. Jerneja smo se prepričali, da je ta volitev popolnoma veljavna. Očitna priča temu je pa tudi to, da c. kr. deželna vlada omenjene volitve ni mogla za neveljavno spoznati, — da volitev ni bila nikdar pravilno preklicana in da bi tudi vsak preklic brez veljave ostal. Do-

pisuna v „Tagbl.“ pa, ki kakor volk gosp. Ravnikarja pri vsaki priliki napada, zagotavljam, da, ako ravno zakriva svoje ime, vendar njega in njegove umazane namere predobro poznamo. Pošteni domoljub g. Ravnikar, branivši resnico in pravico, ga je mnogokrat tako na sramoto djal, da je kakor stekel volk divjal zoper njega pri volitvah itd., a vendar mu je vse spodletelo, — zdaj mu je edino še zavetje ostal — „Tagblatt.“ Žalostna Germanija!

Iz Notranjskega 8. okt. M. I-l. — Po zadnjem učiteljskem zboru smo se bili sešli štirje znanci učitelji na potu domú gredé iz Ljubljane. Med mnogimi pogovori prišli smo kmalu do tega, da smo si prešteli vsak svojo plačo in svojo družino. Vsak je imel svoje fasijonirane plače po 250 gold. na leto, vsi skupaj 1000 goldinarjev; otrok od vseh štirih je bilo naštetih 30, razun otrok imela sta dva še svoje stare matere pri sebi, tako, da vseh, če se še očetje in matere pridenejo, bilo jih je 40. Preračunili smo, da od one plače pride na vsacega bornih 6 soldov na dan. Znano pa je, da večina učiteljev še toliko nima, pa tudi še to, kako težavno in neredno svoje pičle dohodke prejema učitelj. — Naj ta resnični dokaz bode onim v prevdarek, kateri so v „Danici“ stavili vprašanje: „kaj da k temu poreče narodna in vestna samostojnost, ako učitelji postanejo s tem uradniki“ (ako bi bili tako srečni, da bi se njihove goreče želje spolnile, da bi redno dobivali po 300 do 400 gold. letne plače).

Iz vipavske dekanije 10. okt. — Po naključbi mi je te dni v roke prišel „Tagblatt“, kateri je spustil „šepasto raco“ po svetu, češ, da je nekterim vipavskim učiteljem duhovščina prepovedala, v učiteljski zbor iti v Ljubljano. Resnica je to, da ne enemu učitelju od tod se ni prepovedalo potovanje v zbor. In če morebiti kak duhoven gospod ni že naprej slave pel učiteljskemu zboru, ali je to že prepoved? Sicer pa smo učitelji menda vsi toliko samostojni, da sami vemo, kaj je pravo, kaj ne, in če se zbora nismo v večem številu udeležili, bile so krive druge ne previdne okoliščine.

To v imenu svojem in v imenu svojih tovaršev
Planinski.

Iz Ljubljane. (Vesel sad dr. Costovega županovanja) se je pokazal spet ravnokar v tem, da se bojo povikšali dohodki od priklade na vžitnino (Verzehrungssteuer) za vsako leto 1869. 1870. in 1871. od 50.400 gold., ki so bili 1830. leta odločeni, na 57.279 gold. Dr. Costa je sprožil 1867. leta v mestnem zboru to stvar, naj se od c. kr. finančnega ministerstva zahteva sedanji vžitnini primerna plača in očitna škoda odvrne mestu. Noben odbornik ni na to mislil, le župan dr. Costa je skrbel za mesto in c. k. ministerstvo je dovolilo, kar se je po pravici zahtevalo.

Iz tega mestjani spet lahko sami cenijo velike zasluge dr. Costove za mesto in pa bivše zborove večine.

— (Preskušnje učencev v kovaški in živinozdravniški šoli) so končane. V ponedeljek in torek je izpraševal g. Skalè iz anatomije in fizijologije, iz ozdravljanja vnanjih in notranjih bolezin, operacij in teoretičnega podkovstva, — v sredo g. dr. Jan. Bleiweis iz natoroznanstva, živinoreje, porodoslovja, sodniškega živinoznanstva in ogledovanja klavne živine in mesa, — v četrtek pa g. prof. Konšek iz rastlinoznanstva in g. dr. Karol Bleiweis iz kemije. Posebno dobro so se obnesli to leto: Krst France iz Brda, Poljanšek France iz Žira, Peternel Anton iz Kranja, Murnik Valentin iz Radoljce. Drugi dobro, eden srednje, eden pa slabo. — Začetek novega šolskega leta je o sv. Martinu, kar se bo bolj na tanko oglasilo v „Oglasniku.“